

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar

Verksamhetsberättelse 2025

1 Ansvarsnämndens organisation och sammansättning

1.1 Ansvarsnämndens uppgifter

Svenska kyrkans ansvarsnämnd för biskopar är enligt 10 kap. 8 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva frågor om biskopars behörighet att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Ansvarsnämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 14 kap. kyrkoordningen. Ansvarsnämnden ska utifrån bestämmelserna i 8 kap. 8 § kyrkoordningen pröva behörigheten att biskopsvigas hos dem som erhåller röster i nomineringsval och som inte redan är vigda till biskopar.

Ansvarsnämnden ska vidare, enligt 30 kap. 7 § kyrkoordningen, pröva frågor om biskopars rätt att utöva kyrkans vigningstjänst. Ansvarsnämnden fastställde i inledningen av sin verksamhet en arbetsordning där bland annat regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

Vid utgången av år 2025 omfattade Ansvarsnämndens tillsyn 43 biskopsvigda inklusive stiftsbiskoparna.

1.2 Ansvarsnämndens ledamöter och ersättare

Ansvarsnämnden ska enligt 14 kap. 2 § kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och antingen har varit ledamot i ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet och en ledamot som är lekman och antingen har varit ledamot av ett domkapitel eller har annan motsvarande erfarenhet. För var och en av ledamöterna ska det finnas en personlig ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot.

Ansvarsnämnden har under år 2025 bestått av följande ledamöter och ersättare:

Ledamöter

F.d. lagmannen Robert Schött, ordförande, prosten teol. dr Ingemar Söderström, kyrkoherden teol. dr Thomas Stoor och fil. dr Elisabeth Engberg.

Ersättare

F.d. lagmannen Fredrik von Arnold för Robert Schött t.o.m. den 17 december 2025, kyrkoherden teol. dr Carin Åblad Lundström för Ingemar Söderström, prosten Karl Gustav Sjögren för Thomas Stoor och professor Eva Forssell-Aronsson för Elisabeth Engberg.

Sekreterare

Rådmannen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under 2025 har Ansvarsnämnden sammanträtt tre gånger. Sammanträdena har ägt rum den 26 februari (i Uppsala), den 19 maj (via Teams), den 8 december (via Teams).

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 14 kap. 2 § fjärde stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i Ansvarsnämnden är en jurist som utses av nämnden. Sekreteraren anställs dock av kyrkokansliet som också – efter samråd med Ansvarsnämndens ordförande – fastställer ersättning för sekreterarens arbete.

Ansvarsnämnden, som inte avses bedriva någon egen löpande tillsyns- eller utredningsverksamhet, har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Ansvarsnämndens verksamhet har för budgetåret 2025 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet i Uppsala. Under året har nämndens sekreterare biträtt av handläggaren Karin Bohlin, Rättsavdelningen.

Ansvarsnämnden har en egen hemsida som uppdateras genom kyrkokansliets försorg (www.svenskakyrkan.se/ansvarsnamnden). På hemsidan publiceras nämndens beslut.

2 Ansvarsnämndens inriktning och effektmål

Ansvarsnämndens verksamhet har liksom tidigare år varit inriktad på att avgöra inkomna respektive av nämnden initierade ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Inriktningen är att medianåldern för avgjorda ärenden inte bör överstiga fyra månader för tillsynsärenden och två månader för ärenden om behörighetsprövning inför biskopsval.

3 Registrerade och avgjorda ärenden

Under året registrerades nio nya ärenden hos Ansvarsnämnden. Fyra av dessa avsåg anmälningar mot biskopar, två avsåg inbjudan att lämna synpunkter på promemorior och tre var av administrativ karaktär (verksamhetsberättelsen m.m.). Nämnden avgjorde under året åtta av dessa ärenden och ett ärende från 2023.

4 Prognos om ärendeutvecklingen

Antalet registrerade ärenden hos Ansvarsnämnden var färre än antalet ärenden som registrerades under 2024. Det finns skäl att anta att antalet ärenden under 2026 blir ungefär lika många som 2025.

5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen

Ansvarsnämnden ser, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 29 april 2026

Erik Brattgård
Ordförande

Maria Wetterstrand Hagström
Sekreterare

Svenska kyrkans valprovsnämnd

Verksamhetsberättelse 2025

1 Valprovsnämndens organisation och sammansättning

1.1 Valprovsnämndens uppgifter

Svenska kyrkans valprovsnämnd är enligt 10 kap. 9 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att pröva överklaganden av val. Valprovsnämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Valprovsnämndens sammansättning, beslutsföret, deltagande på distans i nämndens sammanträden och omröstningsregler finns i 15 kap. kyrkoordningen.

Av 38 kap. 90 § kyrkoordningen framgår att direkta val får överklagas till Valprovsnämnden. I samma bestämmelse regleras vilka administrativa valbeslut som får överklagas särskilt och vilka som får överklagas endast i samband med det val beslutet gäller. Även andra val enligt kyrkoordningen får överklagas till Valprovsnämnden, t.ex. biskopsval (jfr 8 kap. 38 § kyrkoordningen).

Valprovsnämnden fastställde den 18 mars 2024 en arbetsordning vari bland annat regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare samt förutsättningarna för deltagande på distans i nämndens sammanträden och formerna för sådana sammanträden.

1.2 Valprovsnämndens ledamöter och ersättare

Valprovsnämnden har under året bestått av följande ledamöter, ersättare och sekreterare.

Ledamöter

Lars Seger, ordförande, Britt Sandström, Olle Glimvik, Bertil Persson, Stig-Göran Fransson, Helena Bargholtz och Bertil Olsson.

Ersättare

Nathalie Lemaire, ersättare för ordföranden, Titti Ådén, Suzanne Fredborg, Per Lindberg, Gunilla Blom, Terence Hongslo och Britt Björneke.

Sekreterare

F.d. hovrättsrådet Gun Lombach, sekreterare, och byråchefen Stefan Nyman, ersättare för sekreteraren.

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Valprovsningsnämnden har inte något självständigt budgetansvar och ingen egen internbudget. Kostnaderna för Valprovsningsnämndens verksamhet har för budgetåret 2025 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål har fullgjorts av Karin Bohlin, kansliadministratör vid kyrkokansliet, avdelningen för fastigheter, kulturarv och service.

På Valprovsningsnämndens webbplats publiceras bland annat referat av nämndens beslut i avidentifierat skick, både i kortform och i fulltext (www.svenskakyrkan.se/valprovsningsnamnden).

2 Valprovsningsnämndens inriktning och mål

Valprovsningsnämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad på att avgöra inkomna ärenden på ett rättssäkert och effektivt sätt samt att detta ska ske utan onödigt dröjsmål. Särskilt när det gäller beslut som föregår ett val och har betydelse för detta är det viktigt att besluten fattas snabbt så att eventuella ändringar av de överklagade besluten kan verkställas.

3 Inkomna ärenden

Under året har 24 ärenden registrerats hos Valprovsningsnämnden inklusive verksamhetsberättelsen för 2024 och ett ärende för nämndens protokoll.

Tre ärenden avsåg skrivelser till nämnden med anledning av det förstående kyrkovalet i september 2025. Dessa skrivelser besvarades av nämndens sekreterare.

17 ärenden avsåg överklagande av kyrkovalet. I fem ärenden upphävde nämnden stiftsstyrelsens beslut att fastställa valutgången och förordnade om ny sammanräkning och mandatfördelning (VN 2025–19, VN 2025–20, VN 2025–21, VN 2025–22 och VN 2025–23). I samtliga fem fall gjorde nämnden bedömningen att de berörda kandidaterna hade varit valbara på valdagen. I ett ärende (VN 2025–12) som avsåg överklagande av valet till kyrkofullmäktige i Vittinge församling upphävde nämnden valresultatet och förordnade om omval i församlingen.

Tre ärenden avsåg överklagande av kyrkovalet i Vårgårda pastorat (VN 2025–10, VN 2025–11 och VN 2025–14). Ärendena och nämndens beslut fick stor uppmärksamhet. I sitt beslut upphävde nämnden valet till kyrkofullmäktige i Vårgårda pastorat och förordnade om omval i pastoratet. När det gällde valet till kyrkomötet avslog nämnden överklagandena. Vidare upphävde Valprovsningsnämnden valet till stiftsfullmäktige i Skara stift såvitt avsåg Kullings valkrets och förordnade om omval i den valkretsens. I sitt yttrande avseende valet till stiftsfullmäktige hade stiftsstyrelsen argumenterat för att ett omval inte skulle avse hela valkretsens utan endast de valdistrikt som var direkt berörda. Nämnden konstaterade att det enligt kyrkoordningen inte fanns förutsättningar att begränsa ett omval på det sätt som stiftsstyrelsen önskade. I beslutet angav Valprovsningsnämnden att nämnden kan komma att återkomma till de synpunkter som stiftsstyrelsen hade fört fram i ett annat sammanhang.

När det gäller de övriga åtta ärendena avslog nämnden överklagandet i fem fall (VN 2025–6, VN 2025–7, VN 2025–8, VN 2025–13 och VN 2025–15) och i de resterande tre ärendena skrev nämndens ordförande av överklagandet (VN 2025–9, VN 2025–16 och VN 2025–24).

Under året bjöds nämnden in att lämna synpunkter på promemoriorna Valdistriktsindelning m.m. (VN 2025–17) och Ändringar i kyrkoordningen utifrån förslag till ny prästvigningsoverenskommelse med EFS (VN 2025–18). Nämnden tillstyrkte förslagen i den förstnämnda promemorian och avstod från att yttra sig över den senare.

4 Prognos om ärendeutvecklingen

Under senare år har Valprovsnämnden noterat att antalet överklagade beslut har minskat något, särskilt i samband med val. För 2025, som var ett valår, kan nämnden dock konstatera att antalet överklaganden av kyrkovalet var fler än vid valet 2021, då tio överklaganden kom in till nämnden.

5 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

I det ovan nämnda beslutet angående Vårgårda pastorat konstaterade Valprovsnämnden att ett omval alltid gäller en hel valkrets även om det fel som begåtts inte i sig kan kopplas till valkretsen som helhet. Enligt kyrkoordningen finns det alltså inte förutsättningar att begränsa ett omval till endast en del av en valkrets.

Efter kyrkovalet 2025 har en diskussion förts om det rimliga i att hela valkretsen, vad gäller valet på stiftsnivå, ska omfattas av ett omval då det endast är i en del av en valkrets som ett fel har förekommit, i det här fallet att de avlagda rösterna destruerats. Det har bland annat pekats på att ett omval i hela valkretsen i en sådan situation kan påverka valdeltagandet och förtroendet och legitimiteten för demokratiska processer i Svenska kyrkan.

Mot denna bakgrund kan det enligt Valprovsnämnden finnas anledning att se över om regleringen i 38 kap. 93 § kyrkoordningen har en ändamålsenlig utformning vid överklagande av val i Svenska kyrkan.

Valprovsnämnden har i övrigt inte några förslag eller synpunkter att föra fram när det gäller ett eventuellt behov av översyn av bland annat bestämmelserna i kyrkoordningen.

Stockholm den 1 juli 2026

Lars Seger
Ordförande

Stefan Nyman
Sekreterare

I beslutet har deltagit: Lars Seger, ordförande, Mats Ludvigsson, Bertil Olsson, Gunilla Blom, Maria Aminoff, Bertil Persson och Ann-Katrin Myles.

Övriga närvarande: Nathalie Lemaire, Margareta Carlsson och Richard Bexelius.

Svenska kyrkans överklagandenämnd

Verksamhetsberättelse 2025

1 Överklagandenämndens organisation och sammansättning

1.1 Överklagandenämndens uppgifter

Enligt 13 § lagen (1998:1591) om Svenska kyrkan ska beslut som avser att någon inte får ta del av Svenska kyrkans handlingar överprövas på det sätt som Svenska kyrkan bestämmer. I den utsträckning Svenska kyrkan bestämmer får också andra beslut överprövas. För att inom Svenska kyrkan ytterst pröva sådana frågor ska enligt lagen om Svenska kyrkan inrättas ett särskilt organ. Ordföranden i detta organ ska vara eller ha varit ordinarie domare.

Svenska kyrkans överklagandenämnd är enligt 10 kap. 10 § kyrkoordningen ett särskilt organ för att ytterst överpröva beslut inom Svenska kyrkan. Överklagandenämnden ska självständigt fullgöra de uppgifter som anges i kyrkoordningen. Bestämmelser om Överklagandenämndens sammansättning, beslutförhet och omröstningsregler finns i 16 kap. kyrkoordningen. Utöver särskilda bestämmelser i kyrkoordningen om överklagande till Överklagandenämnden anges i 58 kap. 18 § kyrkoordningen att det är Överklagandenämnden som prövar frågor om omprövning, dvs. motsvarande resning och återställande av försutten tid. Därutöver kan Överklagandenämnden med stöd av 58 kap. 1 § andra stycket kyrkoordningen pröva överklaganden av sådana arbetsgivares beslut som enligt ett kollektivavtal mellan Svenska kyrkan som arbetsgivare och en eller flera arbetstagarorganisationer särskilt får överklagas på detta sätt.

Överklagandenämnden fastställde den 12 april 2000 en arbetsordning vari bland annat regleras delegationer till nämndens ordförande och sekreterare.

1.2 Överklagandenämndens ledamöter och ersättare

Överklagandenämnden ska enligt 16 kap. 2 § kyrkoordningen bestå av en ordförande som är eller har varit ordinarie domare, en ledamot som är präst och har avlagt teologie doktorsexamen, en ledamot som är präst och har dokumenterad kunskap och erfarenhet inom det kyrkorättsliga området, en ledamot som har avlagt juris kandidatexamen eller juristexamen samt en övrig ledamot. Ledamöterna ska ha god kännedom om Svenska kyrkans verksamhet. För ordföranden ska det finnas en personlig ersättare medan det för var och en av de övriga fyra ledamöterna ska finnas två personliga ersättare, som uppfyller de kvalifikationskrav som ställs för respektive ledamot. Överklagandenämnden har under år 2025 bestått av följande ledamöter och ersättare.

Ledamöter

F.d. justitierådet och ordföranden i Högsta domstolen Johan Munck (t.o.m. 2025-10-17), ordförande, teol. dr Esbjörn Särndquist, biskop em. Ragnar Persenius, professorn Eric Bylander och advokaten Britt Louise Agrell (t.o.m. 2025-10-23).

Ersättare

F.d. justitierådet Severin Blomstrand för Johan Munck, teol. dr Olle Kristenson och teol. dr Leif Nordenstorm för Esbjörn Särndquist, prosten DMin. fil. mag. Lars Viper och f.d. domprosten Hakon Långström för Ragnar Persenius, jur. kand. Anna Sundelius och jur. dr Gustaf Almkvist för Eric Bylander samt kyrkoherden Margareta Carlenius och fältprosten Sten Elmberg för Britt Louise Agrell.

Sekreterare

Lagmannen Lars Bjurstam och rådmannen Maria Wetterstrand Hagström.

Sammanträden

Under år 2025 har nämnden sammanträtt fem gånger. Sammanträdena har ägt rum den 21 februari (via Teams), den 25 april (via Teams), den 13 juni (via Teams), den 10 oktober (via Teams) och den 19 december (Uppsala).

1.3 Kansli- och ekonomifrågor m.m.

Av 16 kap. 2 § sjätte stycket kyrkoordningen framgår att sekreterare och föredragande i Överklagandenämnden är jurister som utses av nämnden. Sekreterarna anställs dock av kyrkokansliet.

Överklagandenämnden har inte något självständigt budgetansvar eller egen internbudget. Kostnaderna för Överklagandenämndens verksamhet har för budgetåret 2025 täckts genom anslaget för verksamhetsområdet Kyrkomötet.

Nämndens kansligöromål fullgörs av personal vid kyrkokansliet. Under året har nämnden biträtt av kansliadministratören Karin Bohlin, Enheten för arkiv och registrering, Avdelningen för fastigheter, kulturarv och service.

Överklagandenämndens avgöranden publiceras på Svenska kyrkans hemsida, www.svenskakyrkan.se/overklagandenamnden. Hemsidan uppdateras av kyrkokansliet.

2 Överklagandenämndens inriktningsmål och effektmål

Överklagandenämndens verksamhet har liksom tidigare varit inriktad utifrån ett mål som kan preciseras till att nämndens ärenden ska avgöras på ett rättssäkert och effektivt sätt samt effektmålet att medianåldern för ärenden som avgörs genom nämndbeslut inte bör överstiga tre månader. Nämnda mål anser sig Överklagandenämnden väsentligen ha uppfyllt under året.

3 Överklagandenämndens ärenden

3.1 Inkomna ärenden

Från	Överklaganden/ Begäran om omprövning eller beslutsprövning				Övriga ärenden			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Överklagandenämnden	0	0	0	0	1	1	2	2
Kyrkomötet	0	0	0	0	0	0	0	0
Kyrkostyrelsen	3	0	1	0	3	3	9	2
Stift	7	0	11	7	0	0	0	0
Domkapitlet i Uppsala stift	1	0	0	2	0	0	0	0
Domkapitlet i Linköpings stift	2	1	0	1	0	0	0	0
Domkapitlet i Skara stift	0	2		0	0	0	0	0
Domkapitlet i Strängnäs stift	0	0	3	4	0	0	0	0
Domkapitlet i Västerås stift	3	0		1	0	0	0	0
Domkapitlet i Växjö stift	0	0		1	0	0	0	0
Domkapitlet i Lunds stift	0	2	5	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Göteborgs stift	4	5	0	3	0	0	0	0
Domkapitlet i Karlstads stift	0	0	0	1	0	0	0	0
Domkapitlet i Härnösands stift	2	0	2	2	0	0	0	0
Domkapitlet i Luleå stift	0	0	0	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Visby stift	0	0	1	0	0	0	0	0
Domkapitlet i Stockholms stift	2	12	4	6	0	0	0	0
Annan	3	4	6	3	4	2	0	1
Summa	27	26	33	31	8	6	11	5

3.2 Avgjorda ärenden

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Administrativt ärende	1	1	1	1	0	0	2	1
Remisser	4	3	8	1	0	0	0	0
Utlämnande av kyrklig handling	0	0	0	0	0	1	0	0
Överklagande enligt KO 29								
DK beslut om kyrkotillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 29								
KS beslut om kyrkotillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31								
Behörighetsprövning – präst	0	1	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 31								
Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – präst	3	1	2	3	1	0	0	0
Överklagande enligt KO 31								
Befogenhetsprövning – präst	0	0	0	0	0	0	0	0

Ärendetyp	Nämndbeslut				Ordförandebeslut			
	2022	2023	2024	2025	2022	2023	2024	2025
Överklagande enligt KO 32 Behörighetsprövning – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Obehörighet att utöva kyrkans vigningstjänst – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 32 Befogenhetsprövning – diakon	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 34 Behörighetsprövning till tjänst som kyrkoherde/komminister	0	0	1	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 DK beslut om församlings- tillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 35 Kyrkostyrelsens beslut om församlingstillhörighet	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 DK beslut om utlämnande av handling	0	2	1	4	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 53 Annat beslut om utlämnande av handling	5	2	4	2	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 56 Uppgifter i dataregister	0	0	0	0	0	0	0	0
Överklagande enligt KO 57 Beslutsprövning – församling eller pastorat	10	4	2	3	1	0	0	0
Beslutsprövning enligt KO 57 – stift, tillsättningsnämnd	7	2	5	2	1	0	0	0
Överklagande enligt KO 57 Verkställighetsförbud	1	2	0	0	0	0	0	0
Beslut enligt KO 58:14 Verkställighetsförbud	0	0	0	0	0	0	0	0
Omprövning enligt KO 58:18	1	0	0	1	0	0	0	0
Avvisning	0	0	0	6	0	0	0	0
Avskrivning	0	1	0	0	0	0	0	0
Jäv	0	0	0	0	0	0	0	0
Övrigt	4	6	9	0	5	6	4	3
Summa	32	25	33	23	8	7	6	4

Av de 22 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattat under 2025 har utgången i sju beslut innefattat att det hos nämnden klandrade beslutet undanröjts, upphävts eller helt eller delvis ändrats eller att det beslutats att ärendet ska prövas på nytt. För de 23 slutliga beslut som Överklagandenämnden fattade 2024 var motsvarande siffra noll. Totalt avgjorde nämnden 27 ärenden under 2025 jämfört med 39 ärenden 2024.

3.3 Prognos om ärendeutvecklingen

Av redovisningen i avsnitt 3.1 framgår att antalet ärenden som underställts Överklagandenämndens prövning under 2025 varit färre än under 2024. Någon större förändring av antalet ärenden under kommande år förväntas inte.

4 Behov av översyn av vissa bestämmelser i kyrkoordningen m.m.

Nämnden ser, utifrån nämndens perspektiv, för närvarande inte behov av ändringar i kyrkoordningen.

Uppsala den 5 juni 2026

Anders Eka
Ordförande

Lars Bjurstam
Sekreterare